

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V Ljubljani, 20. oktobra.

—r.— Da naši nemški poslanci v svojih govorih v deželnem zboru nikake nove ideje in nikake najmanjše originalne misli ne rodé, je znana stvar. Vse, kar nam ti gospodje povedó, smo uže sto in stokrat čuli iz njihovih ust, poprej pa uže tudi sto in stokrat čitali v nemških dunajskih listih in v graški „Tagesspošti“. Vse gre po formularjih in človek bi lahko brez vsake nevarnosti glavo stavil, da bodo gospodje Schrey, Deschmann itd. ob priliki šolske ali kake druge take debate prihodnje leto ravno s tistimi frazami na bejišče prihrumeli, s katerimi so nam letos, lani, predlanskem itd. polnili ušesa.

Jedna najkrivičnejših fraz je ta, o koristi novih, takozvanih liberalnih šol. Mi, ki stvar mrzlo pretehtujemo, smo prepričani, da je bila poprejšnja šola ne samo cenejša, temveč tudi mnogo boljše. Poprej so se naši otroci vsaj brati in pisati naučili, zdaj, ko se pitajo z zvezdogledstvom in drugimi takimi vednostmi, ne naučé se ničesa. To je gola resnica brez fraz! —

Očetje franciskanje imajo uže od nekdaj v Kamniku svojo šolo, katero upravljajo z najboljšimi uspehi. Ali ker je moderno redovnikom jemati šole ter pri taci priložnostih kričati o klerikalizmu in reakciji, naskočila je tudi naša nemška večina v deželnej zbornici kamniške menihe ter z znanimi frazami o napredku in svobodi zahtevala, da naj si vzdržuje dežela mestu cenejšé šole moderno in drago učilnico. Mi bi o tej stvari ne bili spregovorili, da se nij oglašil v debati poslanec Luckmann. Ta gospod je izrekel lakonično, da ne ume, kako more človek kak jezik ljubiti. — Ta izrek se nam vidi politično-ciničen.

Gospoda Luckmanna, ki je kot privatna osoba vse časti vreden, zadela je nesreča, da so ga politični njegovi prijatelji poklicali v deželno zbornico. Od tedaj pa je gospod Luckmann zagazil v bolezen, da čuti sam v sebi potrebo, govoriti o rečeh, ki s kranjsko industrijsko družbo v nikakej zvezi niso.

Gospod Luckmann je brez dvojbe nekje čital, da je Göthe umrl s klicem: „mehr licht!“ In ta „mehr licht“ mu zdaj iz možganov ne gre, in z nekakim čudnim patozom dviguje se leto za leto v našej zbornici in z resnim obrazom in z glasom fanatičnega puritanskega pridigarja očita manjini, da je reakcionarna, da narodu neče prižgati luči itd.

Vse to se godi leto za leto in vsikdar se v šolskej debati oglasi tudi gospod Luckmann s steoritipnim svojim govorom. To je nedolžno veselje, katero si tako bogat človek, kot je gospod Luckmann, lahko privošči.

Stvar pa nij več tako nedolžna, če nam gospod Luckmann oznanjuje politično pravilo, da namreč človek nikacega jezika ljubiti ne sme. Sicer to pravilo tudi nij izrastlo na vrtu gospoda Luckmanna. Pred malo meseci je namreč nek slaven nemšk lingvist mej svet vrgel brošurico, v katerej je poskušal dokazati, kako škodljiv da je nacijonalizem in kako nespametno ravnajo mala ljudstva, če ljubijo svoj jezik. To brošurico so potem listi razpravljali in če se ne motimo, prinesla je tudi nova Preša članek o njej. Iz tega članka pa si je gospod Luckmann brez dvojbe naskrkal svoje modrosti. Gospod Luckmann nam je premalo važna politična osoba, da bi dalje govorili o njem. Odločno pa se moramo izreči proti temu, da se nam iz deželne zbornice oznanujejo tako — recimo brez ovinkov —

nemoralni politični nauki. Ljubezen do materinega jezika je Slovencu porok za kulturno razvitje in boljšo prihodnost. Kdor mu trga to ljubezen iz srca, vzeti mu hoče jednega najvažnejših kulturnih pripomočkov. Tolaži pa nas, da se ljubezen do materinega jezika pri Slovenci vedno bolj razvija in da tej ljubezni toliko časa ne preti nikaka nevarnost, dokler jo bodo pobijali samo taki politiki, kot je gospod Luckmann.

Iz kranjskega deželnega zbora.

IX. seja 17. oktobra 1881.

Vlado zastopa deželne vlade svetnik grof Chorinsky, ker je deželni predsednik g. Winkler še zmirom nekoliko bolehen. Deželni glavar naznani, da je vdova Helena Parapat ponudila deželi kranjskej zbirko važnih raznih starinskih denarjev znanega numismatika in slovenskega pisatelja umrlega župnika Janeza Parapata v nakup. Predlog se izroči finančnemu odseku.

Poslanec Detela utemeljuje svoj predlog zaradi osnove kmetijske šole v Ljubljani blezu tako-le:

Slavni zbor! Ker je le kratek čas odmerjen še našim obravnavam, a mi imamo razpravljati še mnogo važnih stvari, bodem prav kratko utemeljil svoj predlog. Kolike cene so kmetijske šole, o tem so narodno gospodarski listi prinesli uže cele folijante. Meni je tedaj le treba dokazati, zakaj je kmetijska šola za Kranjsko potrebna in zakaj nasvetujem, naj bi se ustanovila v Ljubljani. Po našej kranjskej domovini delajo naši kmetje jako pridno in marljivo, a napredek nij tak, kakor bi ga vsak prijatelj kmetijstvu želel. Ako se ogleda kmetijsko orodje naših poljedelcev, vidi se, da

Listek.

F a u s t.

(Spisal Ivan Turgenev, preložil M. Málovrh.)

Entbehren sollst du, sollst entbehren.

Faust, I. Theil.

D r u g o p i s m o.

(Dalje.)

Svojo hčer imel je izredno rad, poučaval jo je sam, a nikakor jej nij mogel odpustiti, da mu je utekla. Ni ona ni mož jej nijsta mu smela več ra oči priti. Rekel jima je, da bode oba nesrečna, on pak umrl je v samoti.

Po smrti svojega moža posvetila je gospa Eljčeva ves svoj čas odgajanju svoje hčere. Nikamer nij zahajala ter nikogar vzprijemala. Ko sem se spoznal z Vero Nikolajevno, pomisli samo, nij še bila v nobenem mestu, tudi v okrajnem mestu ne.

Vera [Nikolajevna] razlikovala se je od

običnih Ruskinj. Imela je nekaj neobičnega na sebi. Koj na prvi pogled začudil sem se njenej mirnosti v kretanju in govoru. Videlo se jo to, kakor da se nje nič ne tiče, da je nič ne vznemiri. Odgovori bili so jej naravni in pametni, slušala je pazljivo, kaj drugi govoré, a večinoma je molčala. Izraz njenega lica bil je hladen, jednoličen ali čist kakor pri otroku. Redko kdaj bila je vesela, a nikdar tako, kakor druga dekleta. Čistost nedolžne duše, katera več vredi nego vsa veselost, bliščela jej je raz obraza. Bila je srednje velikosti, nežna in mila. Črte na lici bile so lepe in pravilne, čelo gladko, lasje žolti kakor suho zlato, nos raven kakor v materi, ustni prilično debeli, trepalnice goste kakor krila morskih lasavic, a izpod njih sta gledali dve mrkosivi očesi. Roke jej niso baš lepe bile, vendar so bile majhne: nadarjeni ljudje nimajo taci rok. A Vera Nikolajevna nij imela ravno osebitih darov. Glas jej je bil kakor v deklici

sedmih let. Na dan mojega rojaka godu predstavili so me njenej majki, a nekoliko dni za tem odšel sem jih prvikrat obiskat.

Gospa Eljčeva bila je, kakor sem uže omenil, čestita, posebna žena, značajna in si vedno vsega svesta. Čislal sem jo, in se je tudi nekoliko bal. Vse, karkoli je delala, bilo je sistematično začeto in izvršeno. Po tem načelu odgajala je svojo hčer ali jej zato svobode nij omejila. Hčer imela jo je rada, ter jej slepo ubogala. Ako jej je dala kakšno knjigo in rekla: te in te strani ne čitaj, to je Vera uže prednjo stran izpustila, a na zabranjeno bi ne bila niti za pol sveta pogledala.

Ali gospa Eljčeva imela je, kakor velé Francozje, svoje idees fixes, ali kakor bi mi rekli: uvertala si je v glavo to ali ono, a od tega nij za las popustila. Tako na pr. bala se je kakor živega ognja vsega, kar bi jej živce vznemirilo, [pa zato jej tudi hčerka do šestnajstega leta nij čitala nikakešnega romana

je naš kmet le redkokrat uporabil nove koristne iznajdbe, kajti pri nas deluje še zmirom stari leseni plug, katerega so povsodi drugodi že sežgali.

Naše kmetovalce poučujejo novejši čas potni učitelji. To je zelo koristno, ali da bi se namen dosegel, kateri se namerava, o tem jaz jako dvomim. Naši kmetovalci radi poslušajo, a malo verujejo potovalnim učiteljem kmetijstva. Reklo se mi bode, saj potem tudi kmetijska šola ne bode precej dobro obiskovana, ta šola ne bode imela uspeha. Jaz, gospôda, nijsem optimist, in ne mislim, da bode precej dobro obiskovana ta šola, a uverjen sem, da se bodo s časom množili učenci. In če dosežemo v teku nekaj let le to, da bo vsaj vsaka večja občina poslala po jednega učenca v to šolo, bode to uže precejšen korak k boljšemu pri naših kmetovalcih, ki se drže pravila: Verba movent, exempla trahunt!

To uže bode velik uspeh. Učencev našej kmetijski šoli ne bode manjkalo, kajti pohajali bodo v njo tudi učenci ljubljanske preparandije. Če mi zahtevamo, naj naši učitelji poučujejo deco v šolah o kmetijstvu, moramo njim tudi dati prilike, da si ga sami praktično priučijo. Tak teoretičen pouk pa, kakor se uči zdaj na ljubljanski preparandiji, ta je toliko vreden, kakor piškav oreh. Dovolili smo uže letos neko svoto, da bi se učitelji in učiteljski pripravniki poučevali na deželni vino- in sadjerejni šoli na Slapu. Ta pouk pa bode trajal le štiri tedne; a gospôda, akoravno bo koristno to, mnogo se v tako kratkem času doseči ne bode moglo.

Ljubljano, kjer se ustanovi kmetijska šola, nasvetujem zato, ker na Kranjskem ne bomo pač več ko jedno kmetijsko šolo osnovali in se še to bode težko izvelo. Ljubljana pa je v vsakem oziru naravno središče, h kateremu se vsak deželan nagiba, tedaj se ne bode mogel pritožiti ni Dolenjec, ni Gorenjec in ni Notranjec. Kmetijska družba kranjska, bode nje posestvo „poskušalni dvor“ na Poljanah, ki obseza 5 oral, z velikim veseljem kmetijski šoli prepustila in ako bi bilo premalo, vzame se še nekaj oral v ta namen v najem. Velike koristi bode gotovo to, da je v okolici ljubljanske mnogo inteligentnih posestnikov, kateri njih posestva jako modro obdelujejo. Tu bode imel kmetski učenec priliko praktično se vaditi v tem, česar se je teoretično učil. Vlada, katera nam je uže bila pripravljena dovoliti jako visoko svoto za kmetijsko šolo na Dolenjskem, dala nam bode go-

tovo zdatno podporo še rajša za jednake šole v središču naše dežele. Tudi bomo šolo v Ljubljani dosti ceneje lahko ustanovili. Ne bode treba zidati dragega poslopja, kajti učenci bodo lahko dobili in to ne drago primerna stanovanja v mestu. Rabili bodo tudi lahko botaničen vrt. Gospôda, isti kateri ste za napredek v kmetijstvu, boste moj predlog z veseljem podpirali, istih pa, kateri so zoper to, tudi ne bomo prepričali, ako bi tudi dve uri govorili.

Gospôda! deželno-kulturne zadeve so nevtralna tla; tu bi se morale vse stranke zjediniti. Prosim Vas tedaj, da izročite moj predlog gospodarskemu odseku, da o njem poroča.

Predlog se sprejme in izroči gospodarskemu odseku.

Poslanec Potočnik poroča o prošnji do vlade in državnega zbora, naj bi se zidala železnica Trst-Loka-Launsdorf in delenjska železnica.

Poslanec Luckmann se pritožuje, da je voznina za žito v primeri z Ogrsko na južnej železnici draga in da preti uničiti vso mlinarsko obrtnijo na Kranjskem, kjer je 1566 mlinov s 4776 tečajji. On v tem smislu nasvetuje na vlado resolucijo, naj bi se delalo na to, da se voznina za žito tudi na progi Ljubljana-Trst zniža, katero podpira tudi dr. Poklukar.

Poslanec vitez Gutmansthal govori o važnosti dolenjske železnice za Trst, katero trgovinsko mesto je v prvi vrsti poklicano izvažati obile pridelke vojaške Krajine in Bosne. Da pa je to mogoče, treba dolenjske železnice, katera bode vezala hrvatske, magjarske in bosenske z južno železnico. Sprejmeta se oba prejšnja predloga, kakor tudi resolucija g. Luckmanna.

Grof Chorinsky izjavi v imenu vlade, da bode g. deželni predsednik vso pozornost na želje deželnega zbora obračal.

Društvu patrijotičnih gospij dovoli se potrebna shramba, da spravlja izdelke namenjene ranjenim vojakom.

Poslanec baron Apfaltrern izroči nujni predlog podpisan od vseh poslancev večine, naj bi se v denašnji seji izvolil odsek, kateri bi uže v prihodnji seji poročal, kako naj se praznuje imenitna dogodka prihodnjega leta, ko bode preteklo 600 let, odkar se je Kranjska združila z vladarsko hišo habsburško. Dne 27. decembra 1282 namreč je cesar Rudolf v Aachnu v pričo knezov izbornikov podelil svojima sinovoma Albrechtu in Rudolfu vojvodom avstrijskim,

kranjsko deželo kot fevd. Nujnosti predloga zbornica jednoglasno pritrdi.

Poslanec Poklukar pozdravlja z veseljem patrijotičen predlog. Obžaluje le, da nasvetovalec nij povabil narodnih poslancev, naj bi bili tudi predlog podpisali, da bi bil potem jednoglasen.

Baron Apfaltrern se izgovarja, da je bila to obče znana stvar.

Predlogu ustrezaje izvolili so se v dotični odsek gg.: baron Apfaltrern (načelnik), Potočnik (namestnik), dr. pl. Schrey, Laschan in dr. Poklukar.

Poročilo deželnega odbora o štipkarničkejšoli v Idriji se vzame na znanje in se kupčij-skemu ministerstvu za pospeševanje domače obrtnije izreče zahvala deželnega zbora.

Prošnja učitelja g. Ranta v Premu za upeljavo pouka o ročnih ženskih delih na ljudskih šolah se izroči vladi; prošnja istega za podporo, da se nasadi vrbovje po ondodnjih krajih za upeljavo domačega pletenja košev, se izroči deželnemu odboru v rešitev.

Prošnja občine Radeške, da bi se odpravile nekatere neprilichnosti pri izvrševanju zakona o živinske kugi, izroči se deželni vladi, da se kolikor mogoče na njo ozira.

Prošnje kmetijskih podružnic v Novem mestu in na Krškem za podporo se ne uslišijo, ravno tako ne prošnja občine Podraga, da bi se jej odpustil dolg normalno-šolskega zaklada.

O prošnji učiteljev okraja postojnskega zaradi službenih doklad se sklene, da se odbije, zaradi opravičnih doklad pa, namreč da bi jih dobivali tudi učitelji jednorazrednic, se izroči deželnemu odboru, da o njej poroča.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. oktobra.

Vedno bolj gotovo se trdi, da se snideta avstrijski naš cesar in italijanski kralj Humbert. Berolinska „Tribüne“ uže vé povedati kraj, kjer se bode to zgodilo, namreč v Pontablu. Ta kraj loči mala rečica Fella od italijanskega trga Ponteba, tako da bi se sešla vladarja tako rekoč na nevtralnih tleh. V slednjem času se v Italiji mnogo razpravlja vprašanje o alijanci z Avstrijo in pred nekaj dnevi je v Chioggiji poslanec pred svojimi volilci se odločno izrekel za to alijanco. Koliko je na tem resnice, ne vemo, a naša uže večkrat izrečena misel je, naj bi se naši državniki varovali pritiskati strupeno laško kačo na svoje prsi. — Zadnja „Riforma“ objavlja dolg članek, v katerem navdušeno govori za zvezo z Avstrijo.

ni pesniškega proizvoda. Ali namestu tega znala je zgodovino, zemljepis, in prirodne značnosti, da je i mene, kandidata teh predmetov, nekaterekrat v zadrego spravila. Neki dan navel sem govor na način, po katerem gospa Eljčeva svojo hčer odgaja. To nij tako lahko bilo, ker se ona v obče nij v globlje razgovore spuščala.

Majala je malo z glavo in dejala:

— Vi velite, da je prijetna in koristna zabava, čitati pesnike, meni se pa zdi, da se moremo še v ranej mladosti odločiti ali zato, kar je prijetno, ali kar je koristno, in potem se moramo pozneje ravnati. Tudi jaz sem nekda oboje spojiti hotela. . . . Ali to nij moglo biti, in vodi ali k propasti ali pa k kakšnej bedariji.

Da, Verina majka bila je redka žena: poštena in ponosna, ali poleg tega i malo fantična in praznoverna.

Pri nekej priliki mi je rekla, da se živ-

ljenja boji. In res, plašila se je življenja, njegovih tajnih sil, ki časih na jeden mah na dan proderó. Težko onemu, na kogar navale! A nij li ona sama doživela, kar je najstrašnejše.

Pomisli samo na majkino smrt, očetovo in možovo! Cela vrsta strašnih dogodeb.

Jaz je nijsem nikdar videl, da se je smijala. Moglo bi se reči, da je izkopala okolo srca jarek, a ključ do te tvrdnjave da je v vodo vrgla. Svojih bolestij nij nikdar drugim tožila; vse je v sebi pokopala. Tako se je naučila svoja čuvstva zakrivati, da nij svojej hčeri, ki jo je inače jako ljubila, nikdar rekla mile besede. Nikdar je v mojej navzočnosti nij zvala Verico, nego vedno Vero.

Gospo Eljčevo je redko kdo obiskal, a jaz sem često zahajal, ko sem izpoznal, da me rada vidi, in tudi Vera mi je jako dopadala. Zabavljal sem se z njo, pohajala sva vkupej na sprehod, ne da bi naju navzočnost

materina motila. Devojka se je nerada od nje oddaljila, a jaz tudi nijsem iskal prilike z njo sam biti. Vera je bila jako iskrena, a običaj je imela glasno misliti. Često rekla je v sanjah ono, kar je čez dan mislila. Nekdaj uprla je v mé svoje oči, se z glavo na roko naslonila in rekla: „Meni se zdi, da ste vi dober človek, ali da se v vas zanašati nij!“ Živelimo v nedolžnem prijateljstvu. Samo jedenkrat zdelo se mi je, da sem v najglobljej globočini nje svetlih očes opazil nek osobit izraz milobe, a morda sem se i prevaril.

Tako mineval mi je dan za dnem in prišel je čas, ob katerem sem odpotovati ukrenil. A potovanje jel sem odlagati od dne do dne. Prestrašil sem se misli, da bode treba Vero zapustiti, a v Berolin me ničesar več vleklonij. Ni samemu sebi nijsem smel priznati, kaj se je z menoj dogodilo; da, jaz se sam nijsem razumel.

Bilo mi je, kakor da se mi je okolo duše

Nemško-nacionalcem ideja o ustanovitvi nemškega kluba nič kaj dobrih plodov ne prinaša. Vse prizadevanje nemško-nacionalnih listov ne more prepričati svojeglavnih mož, da bi verovali v nemški klub, nič kaj se ne ogrevajo zanj. Kakor znano, govoril je pred svojimi volilci Plenner, Chedik in pred kratkim dr. Gross, a vsi so se nekako dvomno izražali. Najbrže bode vse prizadevanje prineslo le malo plodu ali pa prav nič.

Vnanje države.

Iz **Belgrada** se poroča, da je minister za vnanje zadeve, Mijatović, demisijoniral.

Novo francosko ministerstvo bode baje konec oktobra ali začetkom septembra se ustanovilo, ministerstvo Gambetta. Od tega ministerstva pričakujejo republikanski listi novo dobo, ko bode imela vlada v obeh zbornicah večino, ko bode imel kabinet jedno voljo in jeden smoter. Kako naj bi se to doseglo, o tem Francozi ne premišlujejo, oni pač mislijo, da bode ime Gambetta zadostovalo, da se vsi demokratje spokoré in pridejo pod varstvo Gambette. Mej tem pa Gambettini organi ne zamudé nobene prilike, da bi ne napadali senata in mu pretili s poginom.

V Nemčiji so volitve glavni predmet, okolo katerega se vse suče. Stranke proglašajo na volilce oklice, razlagajoč v njih političen položaj in svoje zahteve in težnje. Katoliška stranka v **Bavariji** je izdala volilni oklic, v katerem zahteva zopetno upeljavo krščanskega državnega reda in odločno poudarja: neomejeno ohranitev samostojnosti Bavarije pod rodovno kraljevo hišo poleg stroge ohranitve bavarskih rezervatnih prav. Ta oklic pledira za dijete, zahteve, naj se odpravi zakon zoper socijaliste, naj se znižajo stroški za vojake, naj se ustanove delavske zadruge, govori za upeljavo borznega davka in protestira proti monopolu tabaka.

V **Irske** so nemiri vedno hujši. Čim bolj vlada postopa proti Ircem, tem večji je upor, kakor da bi v ogenj vlivali olje. Osobito pa je v mestu Dublinu vse uporno. V 18. dan t. m. je policija izdala proklamacijo, naj noben pošten meščan ne zapusti zvečer doma. Deželna liga je razglasila poziv na najemnike, naj od zdaj dalje ne dajejo več najemščine, dober se iz zapora ne izpusté njihovi vodje. Fenierji so hoteli zažgati ladijo „Bothnier“. Ministri se bojé jeze ljudstva. Stanovanje Gladstonovo straži policija. Iz Londona so odšle nove vojne moči v Irsko.

V **Tuneziji** se je položaj Francozov nekoliko zboljšal po zadnji zmagovitej bitki. Da se nekoliko spozna, kako se je Francozom težko boriti proti vstajnikom, ker so toliko fanatični in vsako mrvice vedó v to porabiti, da ščujejo proti Francozom in netijo fanatizem, naj povemo le, da so pred kratkim raznesli verski sli po deželi vest, da so Turki zaseli Pariz. In z enakimi sredstvi vzbujajo fanatizem.

Dopisi.

Iz **Trsta** 15. oktobra. [Izv. dop.] (IV. in V. seja deželnega zbora.) V torek

megla nabrala. Naposled se mi neko jutro v duši vprašanje porodi: Čemu se po svetu poditi? Čemu to ali ono iskati? Težko se to najde, kar se išče! Ne bi li bolje kazalo tu ostati in se oženiti?

Vidiš, tedaj me misel na ženitev nij plašila, da, bila mi je celo po volji.

Isti dan rekel sem, kar čutim, — ne Veri, kakor bi se misliti moglo, nego njenej materi. Letá me je pogledala, potem pak dejala:

— To ne more biti, dragi prijatelj. Potujte Vi sami v Berlin. Vi ste spoštovanja dostojen človek, a za mojo hčer nijste.

Porumenivši se, uprl sem oči v tla, ter — čemer se bodeš gotovo čudil, — v svojem srci pritrdil Verinej majki. Koj drugo nedeljo za tem odpotoval sem v Berlin, ter nijsem ni gospe Eljčeve, niti njene hčere več videl.

To Ti je, dragi prijatelj, moja pripovedka v kratkem, kajti vem, da ne maraš, ako se vse obširno pripoveduje.

11. oktobra se je vršila IV. seja našega deželnega zbora; udeležilo se je bilo 42 poslancev in toliko občinstva na galeriji, da se je vse kar trlo. Poslanec Vidacovich je najprej svoj zadnji nasvet o železnici iz Loke do Trsta utemeljeval z dolgim govorom. Segel je daleč nazaj v minolost ter rekel, da Trst in tržaško kupčijo so zanemarjali uže ono dobo, ko so Dunaj prej sklenili po železnica s pristanišči ob Baltiškem in Severnem ali Nemškem morji, kakor z najvažnejšim primorskim tržiščem na južnej strani našega cesarstva. Mož je govoril popolno resnico, kajti Dunaj in sredino našega cesarstva so res uže meseca aprila leta 1851 vezale železnice s severno Nemčijo in ondotnjimi primorskimi tržišči; ta zveza se je bila tri leta pozneje, namreč meseca julija 1854, raztegnila do Ljubljane, a Trst, najvažnejše primorsko tržišče avstrijsko, je še tri leta pozneje, namreč meseca julija 1857 dobil prvo in doslej jedino železnico, ki ga veže z notranjimi deželami našega cesarstva. Pa tudi ta počastnost bi ne bila še potlačila tržaške kupčije, ko bi država ne bila meseca septembra 1858 prodala vseh svojih južnih železnic inostranskej, francoskej družbi — in sicer za 90 let; ta družba je gledala in še gleda le na lastni dobiček, naj država in njeni prebivalci pri tem trpe še večjo izgubo. Trst, pravi govornik, je bil tej družbi železničnej kot lepa limona, ki naj se ožme in vrže v stran, kadar nema več soku. In tako se je zgodilo Trstu („fu spremuto“, je zaklical govornik). Dalje spretai zagovornik svojega nasveta našteva, kako je južna železnica deloma z visoko vožnino, deloma z monopolom svojim trla domačo našo kupčijo; našteva razne železnice, ki so jih na severji, zlasti iz Dunaja stavili zaradi zveze z nemškimi železnicami in primorskimi tržišči, a za Trst vlada nij storila ničesa; nij čuda, da je pri jednej monopoliziranej železnici jela zastajati tržaška kupčija. Na to Vidacovich pokaže na Reko, z železnicami zvezano z ogrskimi in hrvatskimi deželami, na Benetke, ki jih pontabelska in brenerska železnica veže z avstrijskimi in nemškimi deželami, na Benetke in Genovo, ki bodo bodoče leto preveliko kupčije nase potegnile po železnici skozi Gotardov predor. Tukaj moramo govorniku pritegniti, tudi pri najzadnej besedi. Zadnji moji dopisi v „Slov. Narodu“ so pričali na več mestih, kako ogrska vlada stori vse, da bi Reki privabila veliko kupčijo. Na borzi v Ter-

gesteji sem ravno denes strahom čital prav

nov telegram, da se je ogrskej vladi posrečilo pridobiti „Adria Steamship Company“ t. j. tej parobrodnej družbi Reškej po banki Unioni pridobiti dovolj potrebnega denarja. In tekmovalje s Trstom se bode s tem na Reki le pomnožilo. Proti koncu govornik kaj odkritosrčno očitno izreče, da je zadnji čas, da se pomaga tržaškej kupčiji zopet na noge. Osrednja vlada v Beči mora določno delati na to, če ne bode leto 1882, ki bode zapisalo v svojo svečano knjigo petstoletni praznik podaje Trsta in njega okolice pod oblast habsburške vladarske rodovine, tudi dan pogina tržaške kupčije (strahovito ploskanje mej poslušalci na galeriji), pogin tržaške kupčije, katerega sta le samovoljnost in sebičnost tuje železnične družbe in osodna nemarnost osrednje vlade zakrivila. Spomina dalje razpora mej mestnim zborom in kupčijsko zbornico (ali Loka — Trst, ali Predel — Trst), ki sta pa zdaj popolnoma jedina ter le zahtevata, da se cesarjevič Rudolfova železnica podaljša do morja; nazadnje spomina jednakega sklepa zdanjega deželnega zbora kranjskega in solnograškega, ki sta od vlade zahtevala ravne in neodvisne zveze Rudolfove železnice s tržaškim pristaniščem. Zato naj bi tudi slavni deželni zbor tržaški jednoglasno sprejel njegov nasvet. In to se je tudi zgodilo. — Treba je kovati železo, ko je razbeljeno. Upajmo, da bode ta preimenitna stvar na dnevni red prišla v bodočem državnem zboru, kjer se lahko konečno reši Trstu, Kranjskej in vsej državi („Cizlajtani“) v največo korist.

Potem se je prebrala prošnja tukajšnje obrtne družbe (Società operai), da bi se odpravili ali skrhili soprazniki, ki delalcem toliko škodijo. Nazadnje se je obravnaval in sprejel nasvet o nekej postavi, po katerej bi mestna denarnica tudi dobivala nekaj pristojbine od vseh prepisov stalnega posestva v mestu in njega okolici. — Okolični poslanec Nabergoj se je krepko protivil tej namerovanej postavi, ki bi okoličanom naložila le novih bremen — in še zdanjih ne morejo prenašati in plačevati. Vsi njegovi ugovori so bili zastonj — postava je bila sprejeta.

Včeraj — 14. oktobra se je vršila V. seja deželnega zbora; takrat so obravnavali le jeden sam predmet, namreč od c. kr. namestništva nasvetovano postavo o pogozdovanji Krasa v okolici tržaškej. Ko bi se ne bal ugovora od onih neumnih matadorjev, ki najrajši svoj žep in svojo prazno slavo pogozdujejo, spregovoril bi pri tej priliki nekaj

je videlo, malo začuden. — Naravno, oba sta tedaj jako mlada bila, ko sta se spoznala, ali njena majka hvalila Vas je vedno in Vi znate, kako mila in draga jej je vsaka besedica pokojne matere.

Tu pale so mi na pamet one besede, ki jih je rekla gospa Eljčeva: Vi nijste za mojo hčer. Ogledal sem si iz strani Prijmkova ter mislil: Ti si bil torej zanj!

Prijmkov ostal je nekoliko ur pri meni. On je prijeten človek, govori skromno in vrhu tega jako dobrodušno izgleda, tako, da se ti nehoté priljubi. Ali od one dobe, ko smo se mi z njim upoznali, nijso se mu darovi osobito razvili. Obiskal ga bodem gotovo, morebiti jutri, kajti rad bi, čim prej tem bolje videl, kako je z Vero Nikolajevno.

Ti me gotovo zasmehuješ ali zato Ti javim, kako mi bode, kadar jo vidim.

Zdravstvuj!

P. B.

(Dalje prih.)

V Berlinu pozabil sem brzo Vero Nikolajevno.

Ali priznati moram, da me je ta vest, katere se nijsem nadejal, nekoliko vznemirila. Čudno mi je bilo, ko sem pomislil, da mi je sosedinja, in da jo bodem denes ali jutri videl. Prošlost, kakor da je vstala iz zemlje, vzbudila se je zopet v meni in me tako pretresla . . .

Prijmkov rekel mi je, da je bil k meni namenjen, da staro poznanstvo ponovi ter da se nadeje, da ga bodem na brzo poiskal. Rekel mi je tudi to, da je pri konjcih služil ter kot lajtnant službo popustil. Kupil si je osem vrst od mene oddaljeno posestvo in se jel s poljedelstvom pečati. Od treh otrok umrlo mu je dvoje in samo deklica, pet let stara, mu je ostala.

— Ali se me Vaša žena še spomina? vprašal sem ga jaz.

— Dakako, odgovori on, in kakor se mi

samostalnih besed o pogozdovanji Krasa in predloženej postavi. Gospod Nabergoj je zopet očitno pokazal, kakó zelo mu je mar gmotni blagor naših okoličanov ter se je spretno, če prav neuspešno protivil skupnemu predlogu in tudi posameznim paragrafom. Prav dobro je poudarjal, kako zbor pri vsakej priliki krati pravice okoličanom; vzel jim je uže vse pravice, celo pravico v materinščini zastopati v mestnem in deželnem zboru koristi tržaške okolice. Le škoda, da Nabergoja onikrat nij bilo pri seji, ko so volili dotični odsek za nasvetovano postavo o pogozdovanji Krasa v okolici! V odseku — v katerega bi ga bili najbrže izvolili, bili bi imeli njegovi tehtni ugovori več uspeha. Pokazala se je tudi znova velika škoda, da V. okraj naše okolice po trmoglavosti nekaterih strastnežev nijma v zboru svojega zastopnika. „Slovenski Narod“ in „Soča“ tega nijsta zakrivila, ampak ona sta le faktum zabeležila; tega pa vse otročje zavijanje izbrišati ne more. Konci seje je bila nasvetovana postava z vsemi 12 paragrafi sprejeta v I. II. in III. čitanji kljubu iskrenim in mnogostranskim ugovorom našega možatega zastopnika g. Nabergoja.

Ko bi bilo še dandenašnji treba pojasnovati omenjeni faktum, poročal bi čitateljem „Slov. Naroda“ tudi o dveh zadnjih sejah mestnega zbora. A to poročilo bi najbrže znova podrezalo v osji meh — in ravsa in kavsa ima uže dovolj urednik našega dnevnika.

Domače stvari.

— (Iz kranjskega deželnega zbora.) Včerajšnja seja je bila popolnem mirna in so se obravnavale večinom administrativne stvari. Na predlog dr. Zarnika se je dovolilo „Glasbenej Matici“ 100 gld. podpore. Ko je počel vitez Vesteneck poročati, zapustili so narodni poslanci zbor in Nemci so bili za nekaj časa nesklepčni, ker je manjkalo župana Laschana. Ko so našli čez delj časa gospoda Laschana, zamogli so zopet sklepati. Vesteneck je poročal o deželnem proračunu za l. 1882, ki se je rešil v nenavzočnosti narodnih poslancev.

— (Deželnega zbora) seja dne 19. oktobra trajala je skoro do večera. Gospodje Nemci so konečno napadali deželnega predsednika Winklerja in denes smo čuli kot „govor“ marsikak članek, ki se je poprej uže pisal v ljubljanskem „Wochenblattu“. Narodni poslanci morali so jeden za drugim v boj, a priznati moramo, da so se bojevali z izvrstnim uspehom. O svojem času hočemo po stegričnem zapisniku priobčiti govore poslancev Navratila, dr. Zarnika in dr. Poklukarja, če bode mogoče. Navdušenje poslancev in občinstva doseglo je pri govoru gospoda poslanca dr. Poklukarja svoj cenit. Letá je namreč apostrofiral večino, da naj gredo vprašat deželo, kjer bodo povsod čuli, da dežela tacega predsednika do zdaj še nikdar imela nij in da si narod ničesar gorkeje ne želi, nego, da mu Bog tacega predsednika še mnogo časa ohrani! Pri teh besedah dvignejo se slovenski poslanci, ter prično ploskati in „slavo“ klicati. Ž njim pa je ploskalo in „slavo“ klicalo vse občinstvo in sicer s frenetičnem navdušenjem. Bila je to spontanna demonstracija in prišla je nepričakovana kakor vihar. Dasi so take scene v parlamentu nekaj nenaravnega, moramo v tem slučaju gledé na situvacijo in na večno zbadanje govornikov iz večine naroda demonstracijo popolnoma opravičevati. No galerija v du-

najskej zbornici se še mnogo burneje obnaša! Ali tam je samo židovska surovost, tu pa je pravo narodno navdušenje. V istini klavarno je bilo obnašanje nemških govornikov. Gospod dr. Schaffer hotel je vedno nekaj povedati, a povedal nij — ničesar. Z važnim obrazom je poudarjal, da bi o uredovanji „Laibacherice“ lahko mnogo govoril, a govoril nij — ničesar. Če pa v tem oziru kaj ve, izvedel je to brez dvojbe samo po denuciaciji prejšnjega urednika ali patiskarne, kjer se uradni list tiska. Lepe razmere morajo to biti! Gospod baron Apfaltrern je bil ta dan posebno nervozen. Manjini je očital, da si je občinstvo kot „klako“ najelo. Ta inzult vzbudil je žive proteste mej poslušalstvom. Čudimo se samo, da narodni poslanci nijso zahtevali, naj se g. baron k redu pozove, ker take insinuvacije so ne samo neparlamentarne, temveč tudi osobno razžaljive. Konečno se gospodu baronu tudi postecipando lahko naloži parlamentarna pokora, da ne bode mislil, da so narodni poslanci sami „ferbolterji“, katerim se sme očitati, kar se aristokracijskim možj. nom ravno poljubi!

— (Gospod deželni šolski nadzornik) Rajmund Pirker dobil je novega protektorja. Ta protektor pa nij nihče drugi, kot zadnje ljubljanske „Novice“, ki narodnim poslancem očitajo, da napravljajo zavoljo gospoda Pirkerja „škandale“ v deželnej zbornici. Rado vedni smo, ako bi bile „Novice“ o dotičnej seji ravno tako sodile tedaj, če bi v zbornici sedel tudi gospod dr. Janez vitez Bleiweiss! —

— (Slovenščina v Terezijanijske akademiji.) V tej akademiji se slovenščina do zdaj še nij poučevala. Letos pa so se oglašili štirji juristi, trdi Nemci, ki bi se radi učili slovenščine. Vsled tega je vodstvo nemudoma upeljalo poučevanje v slovenščini. Drugo leto upeljala se bode slovenščina kot predmet gotovo tudi za Kranjske štipendiste.

— (Čitalnica v Spodnji Šiški) priredi na Martinovo nedeljo 13. dan novembra besedo s plesom v zimske Kozlarjeve dvorani.

— (Javna preskušnja na Slapskejšoli) bode v četrtek 27. oktobra ob 9. uri dopoldne. Vstop je vsacemu za napredek vnetemu gospodarju prost.

— (Nesrečna vožnja po vodi.) Iz Žužemberka nam piše prijatelj našemu listu: Grozna nesreča dogodila se je v 12. dan t. m. okolo jedne ure popoldne. Dvajsetletni Fran Kočevar iz Budganje vasi in

štirinajstletni Fran Mrvar iz Št. Mihela hotela sta se nad mlinom Frana Kasteleca prepeljati z jednega brega Krke na drugi. A zdaj zelo narasla reka ugrabila je čoln, prevrnil se je, in gori omenjena fant zakrili so valovi. Do zdaj še nijso našli trupli unesrečenih.

— (Medved) Z Rakeka se nam piše od 20. t. m. „Strašno velik medved se klati okrog nas, gremo nanj, kaj ne?“ glasilo se je konec zadnjega tedna po „mestu in Starem trgu. Desetin več korenjakov vrže srčno s svinčenkami nabite puške čez ramo v nedeljo 17. t. m. in se spravi na sled ta tacastemu nepovabljenemu gostu. Kmalu so mu zapetami, obkolé ga in koj se čuje pok, pok. Ali za ta dva strela se kosmati strije malo zmeni; malo zareži in nekaj se otrese. „Ne boš“, si si misli najpogumnejši mej pogumnimi (France Perušek, po domače Vidmarjev) in „zares“ pomeri, da krogla kosmatinu drob in čreva premeša. France pogleda zadovoljno in samozvestno svojo tovariše, češ, mi Ložani bomo pa za medvedovo kožo pili in ne na medvedovo kakor tam — Medved nij tako „strašno velik“ — kot so ga hoteli videti živega: tri leta bode star, od zadnje tace do gobca meri dva metra. Taliža znaša, ker je „on“, 30 gold. Je nekaj za suha grla!

Tuji

19. oktobra:
Pri Stonu: Kos iz Maribora. — Sebenicher iz Bakeka. — pl. Kosteletzky z Dunaja. — Majdič iz Kranja.

Dunajska borza 20. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	76	gld.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	"	70	"
Zlata renta	93	"	80	"
1860 drž. posojilo	132	"	50	"
Akcije narodne banke	830	"	—	"
Kreditne akcije	367	"	40	"
London	118	"	45	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	38	"
C. kr. cekini	5	"	6	"
Državne ma. ke	57	"	90	"

P. n.

Gospodom naročevalcem na

ribniška vina

se naznanja, da se ne more radi premnožih naročil vsem prekušenj poslati. — V zalogi je še dobrega namiznega vina 180 hektolitrov a 12 do 14 gld. od leta 1879, 1880. — Za dobroto se garantira.

Spoštovanjem

Stanislav Klaič,
oskrbnik graščine Ribnik.

(578—3)

Dobra, zanesljiva, srednje starosti

kuharica,

zmožna slovenščine in nemščine in z dobrimi spricvali, se sprejme v graščini na deželi. — Kje? pove opravništvo tega lista. (591—2)

Umrli so v Ljubljani:
15. oktobra: Reza Richter, paznikova žena, 34 let, Hrenove ulice št. 13, za jetiko.
16. oktobra: Franja Bezljaj, delavka, 17 let, Rimska cesta št. 19, za vročico. — Janez Leutgeb, dimnikarski pomočnik, 39 let, Karlovska cesta št. 9, za jetiko.
V deželnej bolnici:
15. oktobra: Ferdinand Cvetušnik, sobni malar, 30 let, za jetiko.
V vojaške bolnici:
15. oktobra: Jurij Ketzen, patentalni invalid, 69 let.

Dunajsko zavarovalno društvo na Dunaji.

Jamčevalni fondi:

goldinarjev 4.500.000 avstr. velj.

Dunajsko zavarovalno društvo zavaruje

gratis v prvem letu

za dobo 6 let

(393—8)

bivališča in gospodarska poslopja, začne se torej vplačevanje premij pri takovih zavarovanjih stoprv v drugem letu, v 5 letne obroke razdeljeno.

Glavni zastop v Ljubljani Glavno opravilstvo v Gradci

pri

Jakobu Dobrinu,

pri

G. Micori,

frančiškanski trg h. št. 45.

gospodska ulica h. št. 10.